

Pensiju plāna "INVL Konservatīvais 58+"

pārskats par periodu

no 2018. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim

Pārskats sagatavots saskaņā ar Eiropas Savienības apstiprinātajiem
Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem
un neatkarīga revidenta ziņojums

Satura rādītājs

Vispārējā informācija	3
Vadības ziņojums	4
Paziņojums par pensiju fonda vadības atbildību	6
Finanšu pārskati:	
Aktīvu un saistību pārskats	7
Neto aktīvu kustības pārskats	8
Naudas plūsmas pārskats	9
Pielikums	10
Neatkarīga revidenta ziņojums	28

Vispārējā informācija

Pensiju plāna nosaukums	Pensiju plāns "INVL Konservatīvais 58+"
Pensiju Fonds	AS INVL atklātais pensiju fonds
Reģistrācijas numurs	40003377918
Juridiskā adrese	Smilšu iela 7-1, Rīga, LV-1050
Līdzekļu pārvaldītājs	leguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība "INVL Asset Management"
Reģistrācijas numurs	40003605043
Juridiskā adrese	Smilšu iela 7-1, Rīga, LV-1050
Turētājbanka	Līdz 11.04.2018 turētājbanka: AS "Swedbank", reģ. Nr. 40003074764, juridiskā adrese: Balasta dambis 1a, Rīga, LV-1048 No 12.04.2018 turētājbanka: AS "SEB banka" , reģ. Nr. 40003151743, juridiskā adrese: Meistaru iela 1, Valdlauči, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads, LV-1076
Pārskata periods	2018. gada 1. janvāris - 2018. gada 31. decembris
Revidents	SIA "PricewaterhouseCoopers" Komerccabiedrības licence Nr.5
Reģistrācijas numurs	40003142793
Juridiskā adrese	Kr.Valdemāra iela 21-21, Rīga, LV-1010, Latvija
LR zvērinātā revidente	Ilandra Lejiņa Sertifikāta Nr. 168

Vadības ziņojums

1. Informācija par pensiju plānu "INVL Konservatīvais 58+"

Pensiju plāns "INVL Konservatīvais 58+" (turpmāk tekstā arī - Pensiju plāns) ir reģistrēts 2015. gada 8. oktobrī. Tas ir noteikto iemaksu pensiju plāns, kas neparedz garantētu ienākumu un biometrisku risku segumu. Pensiju plāns ir paredzēts papildpensijas kapitāla uzkrāšanai, un tajā uz līguma pamata iemaksas var veikt jebkura fiziska persona vai juridiska persona savu darbinieku labā.

Pensiju plānam tiek īstenota konservatīva riska ieguldījumu politika.

Pensiju plānu administrē akciju sabiedrība "INVL atklātais pensiju fonds" (turpmāk tekstā - Fonds); juridiskā adrese: Smilšu iela 7-1, Rīga, Latvija, LV-1050; reģistrācijas Nr.40003377918.

Par Pensiju plāna administrēšanu pārskata gadā ir atbildīga Fonda valde šādā sastāvā:

Valdes priekšsēdētājs Andrejs Martinovs,

Valdes locekle Gunita Misiņa.

Pensiju plāna līdzekļu pārvaldītājs ir ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība "INVL Asset Management" (turpmāk tekstā - Pārvaldītājs); juridiskā adrese: Smilšu iela 7-1, Rīga, Latvija, LV-1050; reģistrācijas Nr.40003605043.

Pensiju plāna līdzekļu turētājbanka ir AS "SEB banka", juridiskā adrese: Meistaru iela 1, Valdlauči, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads, LV-1076.

2. Pensiju plāna "INVL Konservatīvais 58+" darbības novērtējums

2.1. Pensiju plāna ieguldījumu politika, darbības rezultāti, finansiālais stāvoklis

2018. gada 12. aprīlī AS „INVL atklātais pensiju fonds” ir veikusi Pensiju plāna "INVL Konservatīvais 58+" turētājbankas maiņu no AS "Swedbank" uz AS "SEB banka", samazinot turētājbankas komisiju no 0.5% uz 0.1% no Plāna aktīvu vidējās vērtības.

Pārskata periodā tika sākti Pensiju plāna ieguldījumu portfeļa veidošana ar mērķi sasniegt maksimāli labus plāna atdeves rādītājus gan pie pozitīviem, gan arī pie negatīviem finanšu tirgus apstākļiem.

Ieguldījumu īpatsvars valūtās 2018. gada 31. decembrī sastādīja EUR - 100% (2017: 100%).

Pensiju plāna ieguldījumu īpatsvars valsts emitētajās obligācijās 2018. gada beigās bija 18.47% (2017: 44.15%).

2018. gads finanšu tirgiem bija izteikti negatīvs - samazinājās praktiski visu finanšu aktīvu cenas - gan akciju, gan obligāciju. Pirmo reizi desmit gadu laikā pēc 2008. gada finanšu krīzes finanšu tirgi pieredzēja tik negatīvu rezultātu. Šādas tendences finanšu tirgos ietekmēja nestabila politiskā situācija gan ASV, gan Eiropā un Āzijā, kā arī monetāro iestāžu regulējošās darbības.

Pensiju plāna ienesīgums par 2018. gadu ir -0.02%. Aktīvu kopējais apmērs ir 11 973 EUR (2017. gada 31. decembrī: 5 137 EUR). Pensiju plāna neto aktīvu vērtība ir 11 943 EUR (2017. gada 31. decembrī: 5 137 EUR).

Vadības ziņojums (turpinājums)

2.2. Pensiju plāna dalībnieku skaita dinamika

Pārskata periodā jaunu dalībnieku piesaisti veica tikai Fonda darbinieki.

	31.12.2018 Skaitis	31.12.2017 Skaitis
Dalībnieku skaits perioda sākumā	6	2
Jaunie Pensiju plāna individuālie dalībnieki	4	4
Jaunie kolektīvās darbības līgumu dalībnieki	-	-
Aizgājušie dalībnieki uz citiem pensiju fondiem	-	-
Aizgājušie dalībnieki uz citiem Pensiju plāniem	-	-
Dalībnieki, kas sasniegušas Pensiju plānā noteikto pensijas vecumu	-	-
Dalībnieku skaits perioda beigās	10	6

2.3. Pensiju plāna dalībnieku vecuma struktūra

	31.12.2018 Skaitis	31.12.2017 Skaitis
Dalībnieki vecumā līdz 30 gadiem (ieskaitot)	-	-
Dalībnieki vecumā no 31 līdz 40 gadiem (ieskaitot)	-	-
Dalībnieki vecumā no 41 līdz 50 gadiem (ieskaitot)	4	2
Dalībnieki vecumā no 51 līdz 60 gadiem (ieskaitot)	5	4
Dalībnieki vecumā no 61 gada un vecāki	1	-
Kopā	10	6

Pārskata periodā Pārvaldītāja un līdzekļu turētāja komisijas sedza Fonds, kā arī netika ieturēta Pensiju plāna administratīvā komisija.

Pārskata gadā nav notikuši nekādi notikumi, kas ir nozīmīgi Pensiju plāna finansiālā stāvokļa un tā darbības rezultātu izpratnei.

3. Pensiju plāna "INVL Konservatīvais 58+" turpmākās attīstības prognozes

2019. gada 26. februārī Fonds saņēma Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes atļauju apvienot Pensiju plānu "INVL Konservatīvais 58+" ar Pensiju plānu "INVL Komforts 53+", Pensiju plānu "INVL Konservatīvais 58+" pievienojot Pensiju plānam "INVL Komforts 53+". Pensiju plānu apvienošana notiks 2019. gada 1.oktobrī. Pensiju plānu apvienošanās brīdī Pensiju plāns "INVL Konservatīvais 58+" nodod visus savus aktīvus un saistības Pensiju plānam "INVL Komforts 53+" un beidz pastāvēt bez likvidācijas procesa. Pensiju plānu apvienošanas rezultātā Pensiju plāna "INVL Komforts 53+" ieguldījumu īpatsvars kapitāla vērtspapīros samazināsies līdz 25% (šobrīd 30%), bet Pensiju plāns turpinās īstenot konservatīvu ieguldījumu stratēģiju.

Andrejs Martinovs
Valdes priekšsēdētājs

Gunita Misiņa
Valdes locekle

2019. gada 29. aprīlī

Paziņojums par pensiju fonda vadības atbildību

Fonda valdei ir pienākums saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām sagatavot finanšu pārskatus, kas skaidri un patiesi atspoguļo Pensiju plāna finansiālo stāvokli pārskata perioda beigās, kā arī pārskata perioda darbības rezultātus un naudas plūsmu.

Fonda valde atbild par atbilstošas uzskaites kārtošānu, par Pensiju plāna līdzekļu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citas negodīgas rīcības novēršanu.

Fonda valde apstiprina, ka no 7. līdz 27. lapai iekļautais finanšu pārskats par periodu no 2018. gada 1. janvāra līdz 2018. gada 31. decembrim, sagatavots saskaņā ar konsekventi lietotiem Eiropas Savienības (turpmāk – ES) apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, Latvijas likumdošanas

Šo gada pārskatu no 3. līdz 27. lapai ir apstiprinājusi akciju sabiedrības "INVL atklātais pensiju fonds" valde, un valdes vārdā to parakstījuši:

Andrejs Martinovs
Valdes priekšsēdētājs

Gunita Misiņa
Valdes locekle

2019. gada 29. aprīlī

Aktīvu un saistību pārskats

	Pielikums	31.12.2018 EUR	31.12.2017 EUR
Aktīvi			
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	4	9 761	2 869
Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā		2 212	2 268
Parāda vērtspapīri u.c. vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	5	2 212	2 268
Kopā aktīvi		11 973	5 137
Saistības			
Pārējās saistības	6	(30)	-
Kopā saistības		(30)	-
Neto aktīvi		11 943	5 137

Pielikumi no 10. līdz 27. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Šo finanšu pārskatu no 7. līdz 27. lapai ir apstiprinājusi Akciju sabiedrības "INVL atklātais pensiju fonds" valde un valdes vārdā to parakstījuši:

_____
Andrejs Martinovs
Valdes priekšsēdētājs

_____
Gunita Misiņa
Valdes locekle

2019. gada 29. aprīlī

Neto aktīvu kustības pārskats

	Pielikums	2018 EUR	2017 EUR
Neto aktīvi pārskata perioda sākumā		5 137	423
Iemaksas un izmaksas Pensiju plānā			
Pensiju plāna dalībnieku iemaksas	7	1 719	820
Pārskaitījumi no citiem pensiju fondiem		5 197	3 924
Administratīvie izdevumi	9	(121)	(71)
Neto aktīvu pieaugums iemaksu un izmaksu rezultātā		6 795	4 673
Ieguldījumu darbības rezultāts			
Procentu ienākumi	8	66	27
Kopā ienākumi		66	27
Ieguldījumu pārvaldīšanas izdevumi	10	-	(4)
Kopā izdevumi		-	(4)
Nerealizētais ieguldījumu vērtības (samazinājums)/pieaugums	11	(55)	18
Ieguldījumu vērtības (samazinājums)/ pieaugums		(55)	18
Pensiju plāna darbības rezultāts		11	41
Neto aktīvu pieaugums pārskata periodā		6 806	4 714
Pensiju plāna neto aktīvi pārskata perioda beigās		11 943	5 137
Pensiju plāna daļu skaits pārskata perioda sākumā		5 286	435
Pensiju plāna daļu skaits pārskata perioda beigās		12 292	5 286
Neto aktīvi uz vienu pensiju plāna daļu pārskata gada sākumā		0.9718049	0.9718812
Neto aktīvi uz vienu pensiju plāna daļu pārskata perioda beigās		0.9716109	0.9718049

Pielikumi no 10. līdz 27. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Šo finanšu pārskatu no 7. līdz 27. lapai ir apstiprinājusi Akciju sabiedrības "INVL atklātais pensiju fonds" valde un valdes vārdā to parakstījuši:

_____
Andrejs Martinovs
Valdes priekšsēdētājs

_____
Gunita Misiņa
Valdes locekle

2019. gada 29. aprīlī

Naudas plūsmas pārskats

	Pielikums	2018 EUR	2017 EUR
Naudas plūsma no pamatdarbības			
Pārskata gada peļņa		11	41
Korekcijas:			
Aprēķinātie procenti		(66)	(27)
Naudas līdzekļu (samazinājums)/pieaugums pamatdarbības rezultātā pirms izmaiņām aktīvos un saistībās		(55)	14
Neto izmaiņas pārējās saistībās		30	(1)
Neto izmaiņas Finanšu aktīvos, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā		94	(2 241)
Bruto pamatdarbības naudas plūsma		69	(2 228)
Administratīvie izdevumi		(121)	(71)
Saņemtie procentu ienākumi		28	-
Neto pamatdarbības naudas plūsma		(24)	(2 299)
Naudas plūsma finansēšanas darbības rezultātā			
No dalībniekiem saņemtās naudas summas		1 719	820
No citiem pensiju fondiem saņemtās naudas summas		5 197	3 924
Naudas līdzekļu pieaugums finansēšanas darbības rezultātā			
		6 916	4 744
Naudas līdzekļu pieaugums pārskata periodā		6 892	2 445
Naudas līdzekļi pārskata perioda sākumā		2 869	424
Naudas līdzekļi pārskata perioda beigās	4	9 761	2 869

Pielikumi no 10. līdz 27. lapai ir šī finanšu pārskata neatņemama sastāvdaļa.

Šo finanšu pārskatu no 7. līdz 27. lapai ir apstiprinājusi Akciju sabiedrības "INVL atklātais pensiju fonds" valde un valdes vārdā to parakstījuši:

_____
Andrejs Martinovs
Valdes priekšsēdētājs

_____
Gunita Misiņa
Valdes locekle

2019. gada 29. aprīlī

Pielikums

1. Vispārīgā informācija par pensiju plānu

Pensiju plāns "INVL Konservatīvais 58+" (turpmāk tekstā arī - Pensiju plāns) ir reģistrēts 2015. gada 8. oktobrī. Tas ir noteikto iemaksu pensiju plāns, kas neparedz garantētu ienākumu un biometrisku risku segumu. Pensiju plāns ir paredzēts papildpensijas kapitāla uzkrāšanai, un tajā uz līguma pamata iemaksas var veikt jebkura fiziska persona vai juridiska persona savu darbinieku labā. Papildus informācija ir uzrādīta Pensiju plāna ziņojumā.

Pensiju plāns nav juridiska persona un tas nav emitējis pašu kapitāla akcijas vai daļas. Pensiju plāna dzēšamās daļas netiek kotētas biržā un publiski tirgotas.

Pensiju plāna vadību veic AS "INVL atklātais pensiju fonds" (turpmāk tekstā - Fonds). 2018. gadā Fonds piedāvāja saviem klientiem sešus noteikto iemaksu pensiju plānus ar atšķirīgu līdzekļu ieguldīšanas politiku - "INVL Klasika", "INVL Komforts 53+", "Jūra - Aktīvais", "INVL Ekstra 47+", "INVL Konservatīvais 58+" un "INVL Maksimālais 16+".

Pensiju plānu līdzekļu pārvaldītājs ir ieguldījumu pārvaldes akciju sabiedrība "INVL Asset Management", juridiskā adrese: Smilšu ielā 7-1, Rīgā, LV-1050. Ieguldījumu pārvaldes sabiedrības pārvaldīšanā atrodas arī sekojoši Fondēto pensiju sistēmas ieguldījumu plāni: ieguldījumu plāns "INVL Maksimālais 16+", ieguldījumu plāns "INVL EKSTRA 47+", ieguldījumu plāns "INVL KOMFORTS 53+", ieguldījumu plāns "INVL Konservatīvais 58+" un ieguldījumu plāns "INVL INDEX DIRECT", kā arī slēgtais alternatīvo ieguldījumu fonds "RIGA PROPERTY FUND" ar apakšfondu "URBAN DEVELOPMENT SUBFUND".

Pensiju plāna līdzekļu turētājbanka ir AS "SEB banka", juridiskā adrese: Meistaru iela 1, Valdlauči, Ķekavas pagasts, Ķekavas novads, LV-1076.

2019. gada 26. februārī Fonds saņēma Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes atļauju apvienot Pensiju plānu "INVL Konservatīvais 58+" ar Pensiju plānu "INVL Komforts 53+", Pensiju plānu "INVL Konservatīvais 58+" pievienojot Pensiju plānam "INVL Komforts 53+". Pensiju plānu apvienošana notiks 2019. gada 1. oktobrī. Pensiju plānu apvienošanās brīdī Pensiju plāns "INVL Konservatīvais 58+" nodod visus savus aktīvus un saistības Pensiju plānam "INVL Komforts 53+" un beidz pastāvēt bez likvidācijas procesa.

2. Grāmatvedības uzskaites un novērtēšanas principi

2.1. Pārskata sagatavošanas pamats

Finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS), kā to nosaka Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) noteikumi "Privāto pensiju fondu gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi".

Finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar sākotnējās iegādes vērtības uzskaites principu, kas modificēts, pārvērtējot patiesajā vērtībā novērtētos finanšu instrumentus ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.

Finanšu pārskati sagatavoti, balstoties uz uzskaites politikas pēctecības principu, ar ko izprot kārtējā perioda finanšu pārskatu sagatavošanā pielietoto grāmatvedības principu atbilstību iepriekšējā periodā izmantotajiem principiem, izņemot grāmatvedības politikas izmaiņas, kas izriet no 9. SFPS un 15. SFPS pieņemšanas, kas stājas spēkā no 2018. gada 1. janvāra.

Finanšu pārskatā par naudas vienību lietota Latvijas Republikas naudas vienība eiro (EUR), kas ir arī Pensiju plāna funkcionālā valūta.

Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, lietotās uzskaites un novērtēšanas metodes ir mainītas kā aprakstīts augstāk.

2.2. Izmaiņas grāmatvedības uzskaites politikās

Finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Ņemot vērā Eiropas Savienības apstiprināšanas procedūru, šajā pielikumā ir atspoguļoti arī standarti un interpretācijas, kas nav apstiprināti piemērošanai Eiropas Savienībā, jo šiem standartiem un interpretācijām var būt ietekme uz Pensiju plāna finanšu pārskatiem nākamajos periodos, ja tie tiek apstiprināti. Visi rādītāji finanšu pārskatos ir norādīti Latvijas oficiālajā valūtā (EUR), ja nav norādīts citādi. Lai sagatavotu finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, nepieciešams izmantot noteiktas būtiskas aplēses un pieņēmumus.

2.3. Jauni standarti un interpretācijas

9. SFPS ieviešana ir radījusi izmaiņas Pensiju plāna grāmatvedības politikās finanšu aktīvu un finanšu saistību atzīšanā, klasificēšanā un novērtēšanā, kā arī finanšu aktīvu vērtības samazināšanās noteikšanā. Saskaņā ar Pensiju plāna veikto 9. SFPS ietekmes izvērtējumu, jaunajam standartam nav būtiskas ietekmes uz Pensiju plāna finanšu pārskatiem, tādēļ nebija neieciešamības koriģēt salīdzinošo informāciju par iepriekšējiem periodiem. 9. SFPS būtiski groza arī citus standartus, kas attiecas uz finanšu instrumentiem kā 7. SFPS „Finanšu instrumenti: informācijas atklāšana”.

Pielikums (turpinājums)

2.3. Jauni standarti un interpretācijas (turpinājums)

Turpmāk ir sniegta informācija par 9. SFPS ieviešanas ietekmi uz Pensiju plānu. Turpmāk sniegta sīkāka informācija par konkrētām 9. SFPS piemērojamajām grāmatvedības politikām.

Zemāk ir norādīta ietekme uz finanšu pārskata pielikumiem, kas izriet no 9. SFPS ieviešanas.

Finanšu instrumentu klasifikācija un vērtība

Finanšu aktīvs	Klasifikācija pēc 39. SGS	Klasifikācija pēc 9. SFPS	31.12.2017. vērtība pēc 39. SGS	Jaunā vērtība pēc 9. SFPS, 2018. gada 1. janvārī
Finanšu aktīvi un saistības, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	Finanšu aktīvi un saistības, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	Finanšu aktīvi un saistības, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	2 268	2 268
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	Aizdevumi un debitoru parādi	Finanšu aktīvi, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā	2 869	2 869

15. SFPS, ieņēmumi no līgumiem ar pircējiem, (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk).

15. SFPS "Ieņēmumi no līgumiem ar pircējiem" ir spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk. 15. SFPS nosaka piecpakāpju modeli, kas attiecas uz ieņēmumiem, kas gūti no līguma ar klientu (ar ierobežotiem ieņēmumiem), neatkarīgi no ieņēmumu veida vai nozares veida. Standarta prasības attiecas arī uz peļņas un zaudējumu atzīšanu un novērtēšanu, pārdojot dažus nefinanšu aktīvus, kas nav uzņēmuma parastās darbības rezultāts (piemēram, pamatlīdzekļu vai nemateriālo aktīvu pārdošana).

15. SFPS pamatprincips ir tāds, ka ieņēmumus jāatzīst, atspoguļojot pakalpojumu nodošanu klientiem par summu, kas atspoguļo atlīdzību, kuru paredzēts saņemt apmaiņā pret šādiem pakalpojumiem. Šo pamatprincipu piemēro, izmantojot piecpakāpju modeli:

- 1) nosakiet līgumu ar klientu,
- 2) nosakiet līgumā noteikto izpildes pienākumu;
- 3) noteikt darījuma cenu;
- 4) sadalīt darījuma cenu līgumā noteiktajam izpildes pienākumam;
- 5) atzīt ieņēmumus, ja izpildes pienākums ir izpildīts.

Par katru konstatēto saistību izpildi Pensiju plāns līguma noslēgšanas brīdī nosaka, vai tā ir izpilde laika gaitā vai konkrētā laikā, neatkarīgi no tā, vai atlīdzība ir fiksēta vai mainīga, ieskaitot to, vai atlīdzība ir ierobežota ārējo faktoru dēļ. Pēc tam tiek ņemts vērā noteiktais izpildes pienākums.

No 2019. gada 1. janvāra 17. SGS vietā aizstās 16. SFPS "Noma" attiecībā uz finanšu nomu. Jaunais standarts nosaka nomas līgumu atzīšanas, novērtēšanas un informācijas atklāšanas principus. Atbilstoši, 16. SFPS izslēdz iespēju klasificēt nomas līgumus kā operatīvo vai finanšu nomu, kā to noteica 17. SGS. Tā vietā, 16. SFPS ievieš vienotu nomnieka uzskaites modeli. Nomnieks savā uzskaitē atzīst: (a) aktīvus un saistības no visiem nomas līgumiem ar termiņu vairāk kā 12 mēneši, izņemot zemas vērtības aktīvu nomas līgumus; un (b) nomāto aktīvu nolietojuma izmaksas atsevišķi no nomas saistību procentu izmaksām. Nomas sākuma dienā nomnieks atzīst saistības veikt nomas maksājumus (t.i, nomas saistības) un aktīvu, kas pārstāv tiesības izmantot bāzes aktīvu nomas termiņa laikā (t.i, lietošanas tiesību aktīvs).

Pielikums (turpinājums)

2.3. Jauni standarti un interpretācijas (turpinājums)

Nomniekiem būs atsevišķi jāatzīst procentu izdevumi par nomas saistībām un nolietojuma izdevumus par tiesībām lietot aktīvu. Nomniekiem arī būs jāpārvērtē nomas saistības pēc noteiktu notikumu iestāšanās (piemēram, izmaiņas nomas termiņā, izmaiņas nākotnes nomas maksājumos, kas rodas, mainot indeksu vai likmi, ko izmanto šo maksājumu noteikšanai).

Nomnieks parasti atzīst nomas saistību pārvērtēšanas summu kā korekciju tiesībām izmantot aktīvu.

Ikgadējie SFPS uzlabojumi 2017 (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk, pagaidām nav pieņemti ES) :

Šie neliela apjoma grozījumi attiecas uz četriem standartiem:

- 3. SFPS tika papildināts ar skaidrojumu, ka pircējam jāpārvērtē iepriekš kopīgi pārvaldītā sabiedrībā piederošā daļa, gadījumā, ja tas iegūst kontroli pār uzņēmējdarbību.
- 11. SFPS tagad skaidro, ka ieguldītājam nav jāpārvērtē tā iepriekš turētais ieguldījums, ja tas iegūst kopīgu kontroli pār kopīgu darbību, piemērojot prasības pēc analogijas prasībām, kas attiecas uz asociētās sabiedrības pārņemšanu par kopīgi pārvaldītu sabiedrību un pretēji.
- 12. SGS skaidro, ka uzņēmums atzīst visas no dividendēm izrietošās nodokļu sekas brīdī, kad tiek radīta sadalāmā peļņa, piemēram peļņas vai zaudējumu aprēķinā vai pārējos ienākumos. Tiek skaidrots, ka šīs prasības attiecas uz visiem gadījumiem, kad maksājumi par finanšu instrumentu, kuru klasificē kā pašu kapitāla instrumentu ir peļņas sadale, ne tikai uz tiem gadījumiem, kad nodokļu sekas rodas no dažādām nodokļu likmēm nesadalītai un sadalītai peļņai.
- 23. SGS veikti, lai iekļautu vadlīnijas par to, ka specifiski aizņēmumi, kuru mērķis bija kāda konkrēta aktīva izveides finansēšana, var tikt izslēgti no kopējo saistību apmēra aizņēmumu izmaksu kapitalizācijas mērķiem tikai tik ilgi, līdz šis konkrētais aktīvs ir pabeigts.

9. SFPS būtiski mainīja kredītzaudējumu atzīšanas metodiku. Standarts aizstāja 39. SGS radušos zaudējumu pieeju ar nākotnes prognozēto kredītu zaudējumu (ECL) pieeju. Pensiju plānam jāatzīst uzkrājumi paredzamajiem zaudējumiem visiem aizdevumiem un citiem parāda finanšu aktīviem, kas nav novērtēti PVPZA, tai skaitā aizdevuma saistībām un finanšu garantiju līgumiem. Vērtības samazināšanās uzkrājumi ir noteikti pamatojoties uzparedzamajiem kredītzaudējumiem, kas saistīti ar saistību neizpildes varbūtību nākamajos divpadsmit mēnešos, ja vien nav radies būtisks kredītriska pieaugums kopš finanšu aktīva sākotnējās atzīšanas, jo šādā gadījumā uzkrājumi tiek aprēķināti pamatojoties uz saistību neizpildes varbūtību visā aktīva dzīves laikā.

Zaudējumu no vērtības samazināšanās aprēķināšana

Pensiju plāns veic paredzamo kredītzaudējumu vai ECL (Expected Credit Losses) aprēķināšanu šādiem finanšu instrumentiem:

- amortizētajā iegādes vērtībā vērtēti finanšu aktīvi (AV),
- patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu pārējos visaptverošajos ienākumos (PVPVI), izņemot šajā kategorijā klasificētus kapitāla vērtspapīrus, un
- ārpusbilances finanšu saistības, kam piemīt kredītrisks, t.i. finanšu garantiju līgumus un apņemšanās izsniegt aizdevumu.

Paredzamo kredītzaudējumu novērtēšanas process ir iedalīts trīs posmos:

1. posms – finanšu instrumenti, kuriem nav konstatēta būtiska kredītriska palielināšanās kopš to sākotnējās atzīšanas, jo:

- nav sagaidāmas problēmas ar darījumu partnera saistību izpildi attiecībā uz naudas plūsmām, jo pašreizējā un nākotnes naudas plūsma ir pietiekama, lai pildītu saistības;
- finanšu instrumenti ar zemu kredītrisku; finanšu instrumenta kredītrisks ir zems, ja finanšu instrumentam ir zems saistību neizpildes risks. Ja finanšu instrumentam ārējā novērtējumā ir piešķirta "ieguldījumu kategorija" (t.i. BBB- un labāks), uzskata, ka tam ir zems kredītrisks .

2. posms – finanšu instrumenti, kuriem pēc sākotnējās atzīšanas ir būtiski palielinājies kredītrisks (ja vien tiem nav zems kredītrisks vērtēšanas datumā), bet tiem nav objektīvu pierādījumu par vērtības samazināšanos. Neatkarīgi no tā, kādā veidā Pensiju plāns novērtē, vai kredītrisks ir būtiski palielinājies, ja finanšu instrumenta līgumisko maksājumu termiņa kavējums pārsniedz 30 dienas, tiek uzskatīts, ka finanšu instrumenta kredītrisks ir būtiski palielinājies.

Pielikums (turpinājums)

2.3. Jauni standarti un interpretācijas (turpinājums)

Zaudējumu no vērtības samazināšanās aprēķināšana (turpinājums)

3. posms - finanšu instrumenti, kuriem ir objektīvi pierādījumi par vērtības samazinājumu novērtēšanas datumā, t.i. tiem tiek konstatēta saistību neizpilde un/vai piešķirts ienākumus nenesošā darījuma statuss. Tiek uzskatīts, ka saistību neizpilde ir notikusi un finanšu instruments uzskatāms par ienākumus nenesošu, ja:

- tie ir riska darījumi, kuru izpildes termiņa kavējums pārsniedz 90 dienas;
- uzskatāms, ka parādnieks bez nodrošinājuma realizēšanas, visticamāk, nespēs pilnībā nokārtot savas kredītsaistības neatkarīgi no kavēto summu pastāvēšanas un no termiņa kavējuma dienu skaita.

Pensiju plāna pārvaldnieks ir pieņēmis lēmumu neieviešāt jaunus standartus un interpretācijas pirms to spēkā stāšanās datuma. Pensiju plāna pārvaldnieks uzskata, ka jaunu standartu, grozījumu un interpretāciju ieviešanai nav un nebūs būtiskas ietekmes uz Pensiju plāna finanšu pārskatiem to ieviešanas gadā.

2.4. Finanšu instrumenti

Sākotnējā atzīšana un novērtēšana

Finanšu aktīvi un finanšu saistības tiek atzītas neto aktīvu pārskatā datumā, kad attiecīgā instrumenta līguma nosacījumi ir kļuvuši saistoši Pensiju plānam.

Visi regulārie finanšu aktīvu iegādes un pārdošanas darījumi tiek atzīti norēķinu datumā, kas ir datums, kad notiek finanšu aktīva saņemšana.

Finanšu aktīvi vai finanšu saistības tiek sākotnēji novērtēti patiesajā vērtībā, pieskaitot darījuma izmaksas, kas tieši saistītas ar finanšu aktīvu vai finanšu saistību iegādi, izņemot, ja finanšu aktīvi vai finanšu saistības klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtēti finanšu aktīvi vai finanšu saistības ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Finanšu aktīvu vai saistību, kas tiek novērtētas patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos, darījumu izmaksas tiek atzītas peļņā vai zaudējumos. Pēc sākotnējās atzīšanas finanšu aktīviem, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, tiek atzīti paredzamie kredītzaudējumi, kā rezultātā kredītzaudējumi tiek atzīti peļņā vai zaudējumos, kad aktīvs ir tikko atzīts.

Ja finanšu aktīvu un finanšu saistību patiesā vērtība atšķiras no darījuma cenas sākotnējās atzīšanas brīdī, Pensiju plāns atzīst starpību šādi:

Ja patieso vērtību var noteikt izmantojot identiska aktīva vai saistību aktīvā tirgū kotētu cenu (t.i, 1. līmeņa patiesās vērtības hierarhija) vai pamatojoties uz vērtēšanas paņēmieni, kas izmanto tikai novērojamus tirgus datus, starpība tiek atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

Visos pārējos gadījumos starpība tiek atlikta un atlikto pirmās dienas peļņas vai zaudējumu atzīšanas termiņš tiek noteikts individuāli. Tie var tikt amortizēti instrumenta darbības laikā, atlikti līdz brīdim, kad instrumenta patieso vērtību var noteikt, izmantojot novērojamus tirgus datus, vai realizācijas brīdī.

Klasifikācija

Finanšu aktīvi sākotnējās atzīšanas brīdī tiek klasificēti vienā no šādām kategorijām:

- Finanšu aktīvi, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā (AI);
- Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos (PVPZA);

Finanšu aktīvu atzīšana un klasifikācija augstāk minētajās kategorijās balstās uz abiem zemāk norādītajiem faktoriem:

- Sabiedrības izvēlēto biznesa modeli finanšu aktīvu pārvaldīšanā;
- Finanšu aktīva līgumiskās naudas plūsmas pazīmēm.

Finanšu aktīvu novērtē amortizētajās izmaksās, ja ir izpildīti šādi divi nosacījumi:

- Finanšu aktīvs tiek turēts tāda komercdarbības modeļa ietvaros, kura mērķis ir turēt finanšu aktīvus, lai iekasētu līgumiskās naudas plūsmas, un
- Finanšu aktīva līgumiskie noteikumi paredz naudas plūsmas, ko veido vienīgi pamatsummas un procentu maksājumi.

Pielikums (turpinājums)

2.4. Finanšu instrumenti (turpinājums)

Klasifikācija (turpinājums)

Finanšu aktīvu novērtē patiesajā vērtībā ar vērtības izmaiņu atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja ir izpildīti sekojošie nosacījumi:

- Finanšu aktīvs tiek turēts tāda komercdarbības modeļa ietvaros, kura mērķis ir realizēt naudas plūsmas, veicot instrumenta aktīvu pirkšanu un pārdošanu pamatojoties uz to patieso vērtību;
- Atvasinātais finanšu instruments tiek turēts tāda komercdarbības modeļa ietvaros, kura mērķis ir gūt peļņu no atvasinātā instrumenta vērtības izmaiņām atbilstoši attiecīgā mainīgā lieluma izmaiņām (procentu likmes, finanšu instrumenta cenas, preces cenas, valūtas kursa, cenu vai likmju indeksa, kredītreitinga vai kredītu indeksa, vai cita mainīgā lieluma);
- Finanšu aktīvi to sākotnējās atzīšanas brīdī neatsaucami tika noteikti, kā tādi, kuru patiesās vērtības izmaiņas atzīst peļņas vai zaudējumu aprēķinā, ja tādējādi tiks novērsta vai ievērojami samazināta novērtēšanas vai atzīšanas nekonsekvence, un tas ir stingri pamatots.

Prasības pret kredītiestādēm, termiņnoguldījumi un debitoru parādi ietver līgumiskās naudas plūsmas pazīmes, ko veido vienīgi pamatsumma un procentu maksājumi, līdz ar ko tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā.

Amortizētā vērtība un efektīvā procentu likme

Amortizētā vērtība ir summa, par kādu finanšu aktīvs vai finanšu saistības tiek novērtētas sākotnējās atzīšanas brīdī, atskaitot pamatsummas atmaksu, plus vai mīnus kumulatīvā amortizācija, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi, attiecībā uz jebkuru starpību starp sākotnējo summu un termiņu, un, ja ir finanšu starpība, un aktīviem, kas tiek koriģēti par zaudējumu summu.

Efektīvā procentu likme ir likme, kas precīzi diskontē aplēstos nākotnes naudas maksājumus vai ieņēmumus no paredzamā finanšu aktīva vai finanšu saistību ilguma līdz finanšu aktīva bruto uzskaites vērtībai (t.i. tās amortizētajai pašizmaksai pirms vērtības samazināšanās vērtības samazinājuma) vai amortizētajām finanšu saistību izmaksām. Aprēķinā netiek ņemti vērā paredzami kredītu zaudējumi un ietver darījumu izmaksas, prēmijas vai atlaides un maksas, kas ir faktiskās procentu likmes neatņemama sastāvdaļa, piemēram, sākotnējās maksas.

Kad Pensiju plāns pārskata nākotnes naudas plūsmu aplēses, attiecīgo finanšu aktīvu vai finanšu saistību uzskaites vērtību koriģē, lai atspoguļotu jauno novērtējumu, kas diskontēts, izmantojot sākotnējo efektīvo procentu likmi. Visas izmaiņas tiek atzītas peļņā vai zaudējumos.

Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā

Atvasinātie finanšu instrumenti

Atvasinātie finanšu instrumenti iekļauj valūtas mijmaiņas, biržā netirgotus nākotnes līgumus un biržā tirgotus nākotnes līgumus.

Atvasinātie finanšu instrumenti sākotnēji tiek atzīti to patiesajā vērtībā datumā, kurā noslēgts atvasinātais līgums, un turpmāk tiek pārvērtēti to patiesajā vērtībā. Visi atvasinātie finanšu instrumenti tiek atspoguļoti kā aktīvi, ja to patiesā vērtība ir pozitīva, vai kā pasīvi, ja to patiesā vērtība ir negatīva.

Izmaiņas atvasināto finanšu instrumentu patiesajā vērtībā tiek atzītas visaptverošo ienākumu pārskatā periodā, kurā tās ir radušās.

Atvasinātie finanšu instrumenti var tikt iegulti citos līgumos („apkalpošanas līgums”). Iegultais atvasinātais finanšu instruments ir nodalīts no apkalpošanas līguma, un tas tiek uzskaitīts kā atvasinātais finanšu instruments, ja iegultā atvasinātā finanšu instrumenta ekonomiskā būtība un riski nav saistīti ar apkalpošanas līguma ekonomisko būtību un riskiem, atsevišķs instruments ar tādiem pašiem nosacījumiem kā iegūtajam atvasinātajam finanšu instrumentam atbilstu atvasinātā finanšu instrumenta definīcijai; apvienoto finanšu instrumentu nenovērtē patiesajā vērtībā ar izmaiņu patiesajā vērtībā atspoguļojumu konsolidētajā peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Atvasinātie finanšu instrumenti, kas iekļauti patiesajā vērtībā novērtētajos aktīvos vai saistībās ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, netiek uzrādīti atsevišķi.

Lai arī Pensiju plāns veic darījumus ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem riska ierobežošanas nolūkos, Pensiju plāns nepiemēro risku ierobežošanas uzskaiti.

Pielikums (turpinājums)

2.4. Finanšu instrumenti (turpinājums)

Finanšu aktīvi un finanšu saistības, kas novērtēti amortizētajā vērtībā

Finanšu aktīvu vai saistības sākotnēji novērtē to patiesajā vērtībā, plus finanšu aktīva vai saistību gadījumā, kas nav novērtēts patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, darījuma izmaksas, kas ir tieši attiecināmas uz finanšu aktīva vai saistību iegādi vai emisiju.

Pēc sākotnējās atzīšanas finanšu aktīvi, tostarp atvasinātie instrumenti, kas ir aktīvi, tiek novērtēti to patiesajā vērtībā, bez jebkādiem atskaitījumiem par darījuma izmaksām, kas var rasties, tos pārdodot vai citādi atsavinot, izņemot:

- debitoru parādi (kredīti), kas tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi.

Visas finanšu saistības, izņemot tās, kas atzītas patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā, un finanšu saistības, kas rodas, ja finanšu aktīva, kas uzrādīts patiesajā vērtībā, pārvedums nekvalificējas kā atzīšanas pārtraukšana, tiek novērtētas amortizētajā iegādes vērtībā. Amortizētā vērtība tiek aprēķināta, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Prēmijas un atlaides, ieskaitot sākotnējās darījumu izmaksas, tiek iekļautas saistītā instrumenta uzskaites vērtībā un amortizētas, pamatojoties uz instrumenta efektīvo procentu likmi.

Finanšu aktīvi, kas novērtēti amortizētajā vērtībā

Prasības pret centrālajām bankām, prasības pret finanšu institūcijām un kredīti tiek klasificēti kā finanšu aktīvi, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā, ja tiek ievēroti šādi kritēriji:

- tie tiek turēti uzņēmējdarbības modeļa ietvaros, kura mērķis ir sasniegts, iekasējot līgumiskās naudas plūsmas ("Turēts, lai iekasētu" biznesa modelis);
- to līgumiskās naudas plūsmas veido tikai pamatsummas un procentu maksājumi par atlikušo pamatsummu;

Pensiju plāns to sākotnējā atzīšanas brīdī nenosaka kā patiesajā vērtībā novērtētus finanšu aktīvus ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.

Finanšu aktīvi, kas atbilst iepriekš minētajiem kritērijiem, tiek novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā un uz tiem attiecas 9. SFPS vērtības samazināšanās modelis.

Finanšu saistības, kas novērtētas amortizētajā vērtībā

Visas finanšu saistības sākotnēji tiek atzītas patiesajā vērtībā, un aizdevumu un aizņēmumu gadījumā, atskaitot tieši attiecināmās darījumu izmaksas. Pēc sākotnējās atzīšanas procentus nesošās finanšu saistības tiek atzītas amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot EPL metodi. Peļņa vai zaudējumi tiek atzīti peļņā vai zaudējumos, kad saistību atzīšana tiek pārtraukta, kā arī izmantojot EPL metodi. Amortizētā iegādes vērtība tiek aprēķināta, ņemot vērā visas iegādes atlaides vai prēmijas, kā arī maksas vai izmaksas, kas ir neatņemama EPL sastāvdaļa. EPL amortizācija tiek iekļauta peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā neto procentu ienākumi.

2.5. Finanšu instrumentu novērtēšana patiesajā vērtībā

Patiesā vērtība ir cena, kas tiktu saņemta par aktīvu pārdošanu vai samaksāta nododot saistības, darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā. Saistību patiesā vērtība atspoguļo saistību neizpildes risku.

Kad iespējams, Pensiju plāns novērtē finanšu instrumenta patieso vērtību, izmantojot aktīvā tirgū noteiktās finanšu instrumenta cenas. Tirgus tiek uzskatīts par aktīvu, ja cenas tajā ir viegli un regulāri pieejamas un atspoguļo patiesos un regulāros tirgus darījumus, kas veikti saskaņā ar brīvā tirgus principiem.

Ja finanšu instrumenta tirgus nav aktīvs, Pensiju plāns nosaka patieso vērtību, izmantojot kādu no vērtēšanas paņēmieniem. Vērtēšanas paņēmieni ietver jaunāko starp informētām, ieinteresētām pusēm darījumu nosacījumiem atbilstošu tirgus darījumu informāciju (ja tāda pieejama); cita finanšu instrumenta, kas būtībā ir tāds pats, pašreizējās patiesās vērtības izmantošanu, diskontētu naudas plūsmu analīzes un iespējas līgumu cenu noteikšanas modeļu izmantošanu.

Pielikums (turpinājums)

2.5. Finanšu instrumentu novērtēšana patiesajā vērtībā (turpinājums)

Izvēlētajā vērtēšanas paņēmienā tiek izmantoti pēc iespējas vairāk tirgus dati, pēc iespējas mazāka pakļāvība uz Pensiju plāna specifiskajiem datiem, tiek ietverti visi faktori, ko tirgus dalībnieki apsvērtu, nosakot instrumenta cenu, un kas atbilst pieņemtajai finanšu instrumentu cenas noteikšanas ekonomiskajai metodikai. Vērtēšanā izmantotie dati patiesi atspoguļo tirgus prognozes un finanšu instrumentam piemītošā riska atdeves faktoru novērtējumu. Pensiju plāns periodiski pārskata vērtēšanas paņēmienus un pārbauda to derīgumu, izmantojot cenas pēdējos tirgus darījumos ar tādiem pašiem finanšu instrumentiem vai pamatojoties uz citiem pieejamiem tirgus datiem.

Sākotnējā atzīšanā vislabākais finanšu instrumenta patiesās vērtības pierādījums ir darījuma cena, t. i., dotās vai saņemtās atlīdzības patiesā vērtība, ja vien par šā instrumenta patieso vērtību neliecina salīdzinājums ar citiem pašreizējiem tirgus darījumiem ar to pašu instrumentu (t. i., bez modifikācijām vai pārstrukturizācijas) vai balstās uz vērtēšanas paņēmieni, kura mainīgie faktori ietver tikai tirgu datus.

Kad pie sākotnējās atzīšanas darījuma cena ir vislabākais tirgus vērtības pierādījums, finanšu instruments tiek sākotnēji atzīts darījuma cenā un starpība starp šo cenu un vērtību, kas sākotnēji iegūta no vērtēšanas modeļa, pēc tam tiek atzīta visaptverošo ienākumu pārskatā atkarībā no darījuma individuālajiem faktiem un apstākļiem, bet ne vēlāk kā tad, kad vērtību pilnībā pamato tirgus dati vai arī darījums ir pabeigts.

Aktīvi un garās pozīcijas tiek novērtētas, atsaucoties uz solīto cenu (bid price) pārskata datumā; saistības un īsās pozīcijas tiek novērtētas, atsaucoties uz prasīto cenu (asking price). Kad Pensiju plānam ir pozīcijas, kas savstarpēji izslēdz riskus, vidējās tirgus cenas tiek izmantotas, lai aprēķinātu savstarpēji izslēdzošās riska pozīcijas un solītās un prasītās cenas labojumi tiek piemēroti tikai tīrajai atklātajai pozīcijai, ja nepieciešams. Patiesās vērtības atspoguļo finanšu instrumenta kredītrisku un ietver korekcijas, kurās ņemts vērā darījuma puses kredītrisks, ja nepieciešams. Patiesās vērtības aplēses, ko iegūst no modeļiem, tiek koriģētas, ņemot vērā citus faktorus, piemēram, likviditātes risku vai modeļa neskaidrības, tādā mērā, par kādu Pensiju plāns uzskata, ka ar Pensiju plānu nesaistīts tirgus dalībnieks ņemtu tos vērā, nosakot darījuma cenu.

Vairākas Pensiju plāna grāmatvedības uzskaites politikas pieprasa finanšu aktīvu un saistību patiesās vērtības noteikšanu. Patiesās vērtības noteikšanai ir izmantotas turpmāk aprakstītās metodes. Ja nepieciešams, plašāka informācija par pieņēmumiem, kas izdarīti patiesās vērtības noteikšanā, ir uzrādīti attiecīgajās finanšu pārskata piezīmēs.

2.6. Aplēses un spriedumi

Lai sagatavotu finanšu pārskatus saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem SFPS, vadībai ir nepieciešams izdarīt spriedumus, aplēses un pieņēmumus, kuri ietekmē grāmatvedības uzskaites politikas piemērošanu un uzskaitītās aktīvu un saistību summas, ieņēmumus un izdevumus. Aplēšu un ar tām saistīto pieņēmumu pamatā ir vēsturiskā pieredze un dažādi pārējie faktori, kuri tiek uzskatīti par saprātīgiem attiecīgajos apstākļos un kuru rezultāts veido pamatu lēmumu pieņemšanai par aktīvu un saistību finanšu stāvokļa pārskata vērtību, kuru nav iespējams noteikt, izmantojot citus avotus. Patiesie rezultāti var atšķirties no šīm aplēsēm.

Aplēses un ar tām saistītie pieņēmumi tiek regulāri pārbaudīti. Izmaiņas grāmatvedības aplēsēs tiek atzītas tajā periodā, kurā attiecīgās aplēses tiek pārskatītas, ja izmaiņas ietekmē tikai attiecīgo periodu, vai arī periodā, kad aplēses tiek pārskatītas, un nākamajos periodos, ja izmaiņas ietekmē gan kārtējo, gan nākamos periodus.

2.7. Finanšu aktīvu vērtības samazināšanās

Uz šādiem finanšu instrumentiem attiecas 9. SFPS vērtības samazināšanās prasības:

- finanšu aktīvi, kas novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā.

Finanšu instrumentiem, kas ietilpst vērtības samazināšanās modeļa darbības jomā, zaudējumu atlīdzība par paredzamajiem kredītu zaudējumiem tiek aprēķināta šādi:

- Finanšu instrumenti bez būtiska kredītriska pieauguma kopš sākotnējās atzīšanas (vai finanšu instrumenti, kuriem tiek uzskatīts, ka tiem ir zems kredītrisks) – paredzami kredītzaudējumi tiek aprēķināti par summu, kas atbilst 12 mēnešu paredzamajiem kredītu zaudējumiem,
- Finanšu instrumenti bez vērtības samazināšanās, bet ar būtisku kredītriska pieaugumu kopš sākotnējās atzīšanas paredzami kredītzaudējumi tiek aprēķināti par summu, kas vienāda ar paredzamajiem kredītzaudējumiem mūža laikā,
- Finanšu instrumenti ar vērtības samazināšanos - paredzami kredītzaudējumi tiek aprēķināti tādā apmērā, kas vienāds ar paredzamajiem kredītzaudējumiem mūža laikā.

Pielikums (turpinājums)

2.7. Finanšu aktīvu vērtības samazināšanās (turpinājums)

Kredītzaudējumi ir starpība starp visām līgumā noteiktajām naudas plūsmām, kas ir jāatmaksā saskaņā ar līgumu, un visām naudas plūsmām, kuras Pensiju plāns plāno saņemt (t.i., visiem naudas iztrūkumiem), diskontējot ar sākotnējo efektīvo procentu likmi (vai kredīta koriģēto efektīvo procentu likmi par finanšu aktīviem, kas iegādāti vai izdoti ar vērtības samazināšanos). Pensiju plāns novērtē naudas plūsmas, ņemot vērā visus finanšu instrumenta līgumiskos nosacījumus (piemēram, priekšapmaksas, pagarināšanu, pārdošanas un līdzīgas iespējas), izmantojot paredzamo šī finanšu instrumenta darbības laiku. Šīs naudas plūsmas ietver naudas plūsmas, kas rodas, pārddodot nodrošinājumu vai citus kredīta uzlabojumus, kas ir neatņemama līguma noteikumu sastāvdaļa.

Pensiju plāns katrā pārskata datumā novērtē, vai finanšu instrumenta kredītrisks kopš sākotnējās atzīšanas ir ievērojami palielinājies, analizējot saistību nepildīšanas riska izmaiņas finanšu instrumenta paredzamajā darbības laikā.

Lai veiktu šo novērtējumu, Pensiju plāns salīdzina finanšu instrumenta saistību neizpildes risku pārskata datumā ar finanšu instrumenta saistību neizpildes risku tā sākotnējās atzīšanas brīdī, ņemot vērā atbilstošu un pamatotu informāciju, kas ir pieejama bez nevajadzīgām izmaksām vai piepūles, kas liecinātu par būtisku kredītriska palielināšanos kopš sākotnējās atzīšanas.

- būtiskas emitenta vai aizņēmēja finansiālās grūtības;
- līguma pārkāpums, piemēram, saistību neizpilde vai kavējums;
- aizņēmēja aizdevējs (-i) ekonomisku vai līgumisku iemeslu dēļ, kas saistīti ar aizņēmēja finansiālajām grūtībām, piešķirušī aizņēmējam koncesiju (-as), ko aizdevējs (-i) citādi neizskatītu;
- ir iespējams, ka aizņēmējs bankrotēs vai sagaidāma tā finanšu reorganizācija;
- aktīva tirgus izzušana finanšu aktīvam finansiālu grūtību dēļ; vai
- finanšu aktīva pirkšana vai iegāde ar lielu atlaidi, kas atspoguļo radušos kredītzaudējumus.

Iespējams, ka nevar identificēt vienu atsevišķu notikumu - tā vietā vairāku notikumu kopējais efekts varētu izraisīt finanšu aktīva vērtības samazināšanos.

Finanšu garantijas un aizdevumu saistības arī ietilpst paredzamo kredītzaudējumu modeļa darbības jomā. Aizdevumu saistībām Pensiju plāns ņem vērā kredītriska izmaiņas, uz kurām attiecas aizdevuma saistības. Finanšu garantiju līgumiem Pensiju plāns ņem vērā izmaiņas, kas saistītas ar risku, ka konkrētais parādnieks nepildīs līgumu.

2.8. Naudas vienība un ārvalstu valūtas pārvērtēšana

Šajā finanšu pārskatā atspoguļotie rādītāji ir izteikti Latvijas oficiālajā valūtā – eiro (EUR).

Darījumi ārvalstu valūtās tiek pārrēķināti eiro pēc darījuma dienā spēkā esošā kursa, kuru nosaka pamatojoties uz Eiropas Centrālo Banku sistēmas un citu centrālo banku saskaņošanas procedūru un kurš tiek publicēts Eiropas Centrālās bankas interneta vietnē.

Pārskata perioda pēdējā dienā visi monetārie aktīva un pasīva posteņi ārvalstu valūtās tika pārrēķināti eiro pēc likmes, kas publicēta Eiropas Centrālās bankas interneta vietnē.

Valūta	31.12.18	31.12.17
USD	1.145	1.1993

Norēķinu par ārvalstu valūtās veiktajiem darījumiem un ārvalstu valūtās nominēto monetāro aktīvu un saistību vērtības pārrēķināšanas rezultātā gūtā ārvalstu valūtas peļņa vai zaudējumi tiek iekļauti attiecīgā perioda neto aktīvu kustības pārskatā.

2.9. Ienākumu un izdevumu atzīšana

Ienākumi un izdevumi, kas attiecas uz pārskata periodu, tiek atspoguļoti Pensiju plāna ienākumu un izdevumu pārskatā, piemērojot uzkrāšanas principu, neatkarīgi no to saņemšanas vai maksāšanas datuma, pielietojot efektīvo procentu likmes metodi. Ienākumi no dividendēm tiek atzīti brīdī, kad rodas likumīgas tiesības uz tām. Uzkrāto ienākumu atspoguļošana ienākumu un izdevumu pārskatā notiek tikai tad, kad nepastāv šaubas par to saņemšanu.

Pielikums (turpinājums)

2.10. Ienākumu un izdevumu attiecināšana uz Pensiju plāna dalībniekiem

Visus no Pensiju plānu ieguldījumu darbības radušos ienākumus vai izdevumus, kā arī citus ar Pensiju plānu administrēšanu un darījumiem saistītos ienākumus un/vai izdevumus proporcionāli sadala individuālajiem Pensiju plāna dalībniekiem atbilstoši to uzkrātā papildpensijas kapitāla lielumam.

2.11. Nauda un naudas ekvivalenti

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no prasībām uz pieprasījumu pret kredītiestādēm. Naudas plūsmas pārskats sagatavots pēc netiešās metodes.

2.12. Izdevumi

Fonda administratīvo izdevumu segšanai Fonda atskaitījumi nepārsniedz 1% no Pensiju plāna aktīvu vidējās vērtības. Par Pensiju Plāna līdzekļu pārvaldīšanu Līdzekļu pārvaldītājs saņem atlīdzību, kas maksimālajā apmērā ir 1% gadā no Pensiju Plāna aktīvu vidējās vērtības. Par Turētājbankas funkciju veikšanu Turētājbanka saņem atlīdzību 0.1% (līdz 2018. gada 11.aprīlim: 0.5%) apjomā no Pensiju plāna vidējiem aktīviem gadā. Atlīdzību par Pensiju plāna administrēšanu, pārvaldīšanu un Turētājbankas funkciju veikšanu aprēķina un uzkrāj katru dienu, bet izmaksā reizi mēnesī.

2.13. Nodokļu saistības

Plāns nav juridiska persona, tādēļ tas saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanas prasībām nav uzņēmumu ienākuma nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa maksātājs.

2.14. Pensiju plāna daļas

Pensiju sistēmas 3. līmeņa pensiju plānus administrē Pensiju Fondi, kas ir atbildīgi par dalībnieku pensijas kapitāla iemaksu reģistrēšanu dalībnieka kontā un to uzskaiti. Katram dalībniekam ir tiesības izvēlēties Pensiju plānu, kurā uzkrāt papildpensiju kapitālu. Dalība Pensiju sistēmas 3. līmeņa plānos ir brīvprātīga. Uzsākt dalību Pensiju plānā var ierodoties Pensiju Fondā, noslēdzot individuālo vai kolektīvās darbības līgumu un veicot iemaksas dalībniekam piešķirtajā kontā. Dalībnieki var saņemt uzkrāto papildpensijas kapitālu sasniedzot 55 gadu vecumu, izņemot gadījumus, ja Dalībnieka amats ir iekļauts sarakstā ar noteiktajām profesijām, kurām ir zemāks vecuma kritērijs saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta atbilstošajiem noteikumiem. Dalībnieku uzkrāto papildpensijas kapitālu var mantot.

Lai nodrošinātu valsts fondēto pensiju shēmas administrēšanas procesu, Pensiju plāna līdzekļi tiek izteikti Pensiju plāna dzēšamās daļās (turpmāk – Pensiju plāna daļas). Pensiju plāna daļa ir Pensiju plānā iemaksāto līdzekļu uzskaites vienība, kas tiek izmantota darījumos ar šiem līdzekļiem. Pensiju plāna daļa nav vērtspapīrs un tā nav iekļauta fondu biržu sarakstos.

Plāna daļas vērtība mainās atkarībā no Pensiju plāna darbības rezultātiem. Katras darba dienas beigās līdzekļu pārvaldītājs aprēķina Pensiju plāna līdzekļu vērtību un Pensiju plāna daļas vērtību. Pensiju plāna daļas vērtība ir attiecība starp Pensiju plāna līdzekļu vērtību uz aprēķina brīdi un uz aprēķina brīdi reģistrēto Pensiju plāna daļu skaitu. Pensiju plāna daļas vērtību lieto Pensiju plāna daļu skaita aprēķināšanai un dzēšanai.

Pensiju Fonds nodrošina kontu uzskaiti elektroniskā veidā un šo datu aizsardzību saskaņā ar Fonda informācijas aizsardzības noteikumiem.

Dalībnieka individuālajā kontā uzkrātais Papildpensijas kapitāls nevar kļūt par Līdzekļu pārvaldītāja, Līdzekļu turētāja vai Darba devēja īpašumu.

Tiesības pieprasīt sava pensijas kapitāla izmaksu Dalībnieks iegūst pensijas vecuma sasniegšanas dienā. Par savu vēlēšanos saņemt Papildpensijas kapitālu dalībniekam ir jāinformē Fonds, iesniedzot noteikta parauga rakstveida pieprasījumu un uzrādot personu apliecinošu dokumentu. Dalībnieka rīkojums tiek izpildīts 1 mēneša laikā pēc iesnieguma saņemšanas. Dalībniekam ir tiesības turpināt dalību Pensiju plānā arī pēc pensijas vecuma iestāšanās. Dalībniekam ir tiesības mainīt Pensiju fondu vai Pensiju plānu visā kapitāla uzkrāšanas periodā.

Līdzekļu saņemšana un dzēšana tiek atspoguļota neto aktīvu kustības pārskatā kā darījumi ar Pensiju plāna daļām.

Pielikums (turpinājums)

3. Informācija par riska pārvaldīšanu

Pensiju plāns ir pakļauts šādiem finanšu riskiem - likviditātes risks, emitenta (darījuma partnera) saistību neizpildes risks jeb kredītrisks, ārvalstu valūtas risks, procentu likmju risks un cenu svārstību risks.

Ar mērķi samazināt ieguldījumu riskus Pensiju plāna ieguldījumi tiek diversificēti.

Pensiju plāna finanšu risku novērtēšanu veic Līdzekļu pārvaldītājs, kurš informāciju risku novērtēšanai apkopo un iesniedz Fondam izskatīšanai un lēmumu pieņemšanai.

Līdzekļu pārvaldītājs ik dienas veic ieguldījumu atbilstības novērtēšanu Pensiju plāna ieguldīšanas noteikumiem, kā arī novērtē šajā politikā minēto risku ietekmi uz ieguldījumiem un sniedz Fondam informāciju, izmantojot Politikā aprakstītos kritērijus un Pensiju plānā noteiktos limitus.

Risku pārvaldes kontroli veic Fonds, pamatojoties uz Līdzekļu pārvaldītāja sniegto informāciju, ko nodrošina Pārvaldītāja izmantotā riska vadības sistēma. Ja tiek pārkāpti likumdošanā un normatīvajos dokumentos noteiktie ierobežojumi, Pārvaldītājs nekavējoties ziņo par to Fondam un veic visas darbības risku ietekmes samazināšanai.

Fonda valde iepazīstas ar Pārvaldītāja pārskatu par Pensiju plāna aktīvu ieguldījumu reizi ceturksnī, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti ieguldījumu drošības, diversifikācijas, likviditātes un kvalitātes principi.

Pensiju plāna ieguldījumu politika ir sabalansēta, ar akciju tirgus instrumentu īpatsvaru, kas pārsniedz 25% plāna vērtības. Ieguldījumi tiek veikti dažādos pasaules reģionos, lai nodrošinātu plašu ieguldījumu diversifikāciju. Daļa portfeļa tika ieguldīta Eiropas valstu valdību parāda vērtspapīros, kā arī Centrāleiropas un Austrumeiropas korporatīvajos parādos. Ieguldot parāda vērtspapīros, ieguldījumi pamatā tika veikti tieši, bet ieguldījumi akciju tirgos galvenokārt tika veikti izmantojot ieguldījumu fondus, kas iegulda noteiktās aktīvu klasēs. Ieguldījumu ierobežojumi ir noteikti atbilstoši Pensiju plāna ieguldījumu politikai.

Par risku tiek uzskatīti zaudējumi, kas var rasties ieguldīšanas rezultātā. Šo risku pārvaldīšana aprakstīta Pensiju plāna ieguldījumu politikā.

Pārskata periodā risku apjoms, kuri būtiski ietekmē Pensiju plāna darbību, nav ievērojami mainījies.

Finanšu instrumenti Pensiju plāna portfelī tiek turēti nolūkā gūt regulārus ienākumus no procentu maksājumiem un dividendēm, kā arī nolūkā gūt peļņu no to cenas pieauguma. Patiesā vērtībā novērtētie finanšu instrumenti tiek novērtēti to tirgus cenā un, mainoties tirgus situācijai, var tikt pārdoti.

Likviditātes risks – nespēja noteiktā laika periodā realizēt kādu no Pensiju plāna aktīviem par pieņemamu cenu, vai arī nepietiekošas naudas plūsmas rezultātā nespēja maksāt trešajām personām par pakalpojumiem.

Likviditātes risks tiek samazināts, pirms ieguldījumu veikšanas veicot atbilstošu tirgus analīzi, nodrošinot ieguldījumu diversifikāciju, kā arī daļu Pensiju plāna aktīvu turot naudas līdzekļu veidā, analizējot datus par dalībnieku maiņu un saistītām naudas plūsmām, kā arī veicot Pensiju plāna dalībnieku un naudas plūsmas prognozi. Risks tiek ierobežots pamatā ieguldot finanšu instrumentos, kas ir iekļauti fondu biržu sarakstos. 14. pielikumā ir apkopota informācija par aktīviem pēc atlikušā ieguldījuma termiņa, kas aprēķināts no bilances datuma līdz noteiktajam dzēšanas termiņam.

Cenu svārstību risks – ieguldījumu cenu svārstības tieši ietekmē Pensiju plāna aktīvu vērtību. Veicot ieguldījumus, pārvaldnieks nodrošina adekvātu ieguldījumu analīzi un diversifikāciju dažādos ieguldījumu objektos, tādējādi samazinot atsevišķu aktīvu iespējama cenas krituma negatīvo ietekmi. Pārskata 13. pielikumā tiek atspoguļota 7. SFPS pieprasītā Cenu risku jutīguma analīze.

Atklāto valūtas pozīciju risks – Pensiju plāna aktīvi var tikt ieguldīti ārvalstu valūtās nominētos finanšu instrumentos. Mainoties ārvalstu valūtu kursiem attiecībā pret eiro, Pensiju plāna aktīvu vērtība var vai nu samazināties, vai palielināties. Pārskata 13. pielikumā tiek atspoguļota valūtas riska jutīguma analīze.

Atklāto valūtas pozīciju risks tiek ierobežots, nosakot, ka ārvalstu valūtās nominētos finanšu instrumentos var izvietot tikai līdz 20 procentiem no Pensiju plāna aktīviem. Pensiju plāna aktīvu izvietojums ar saistībām nesaskaņotā vienā valūtā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no Pensiju plāna aktīviem.

Procentu likmju svārstību risks – mainoties tirgus procentu likmēm, var mainīties Pensiju plāna aktīvu vērtība, kas var negatīvi ietekmēt Pensiju plāna darbības rezultātus. Risks tiek ierobežots, veicot ieguldījumus finanšu instrumentos ar dažādu termiņu līdz dzēšanai.

Koncentrācijas risks - jebkurš riska darījums vai riska darījuma grupa, kuru dēļ Pensiju plānam varētu rasties tādi zaudējumi, kas var apdraudēt Pensiju plāna maksātspēju vai spēju turpināt darbību.

Pielikums (turpinājums)

4. Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm

Kredītiestāde	Valūta	31.12.2018	31.12.2017
		EUR	EUR
AS SEB banka	EUR	9 731	-
AS Swedbank	EUR	30	2 869
Kopā		9 761	2 869

5. Parāda vērtspapīri un citi vērtspapīri ar fiksētu ienākumu

Pensiju plānam ir šādi Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā:

2018. gada 31. decembrī

Emitenta nosaukums	ISIN	Emitenta izcelsmes valsts	Skaitis	leguldījuma patiesā vērtība EUR	Attiecībā
					pret Pensiju plāna aktīviem (procentos)
Valsts parāda vērtspapīri					
Horvātijas valdības obligācijas	XS1028953989	Horvātija	1	1 130	9.44
Meksikas valdības obligācijas	XS0916766057	Meksika	1	1 082	9.03
Kopā			2	2 212	18.47

2017. gada 31. decembrī

Emitenta nosaukums	ISIN	Emitenta izcelsmes valsts	Skaitis	leguldījuma patiesā vērtība EUR	Attiecībā
					pret Pensiju plāna aktīviem (procentos)
Valsts parāda vērtspapīri					
Horvātijas valdības obligācijas	XS1028953989	Horvātija	1	1 143	22.25
Meksikas valdības obligācijas	XS0916766057	Meksika	1	1 125	21.90
Kopā			2	2 268	44.15

6. Pārējās saistības

	31.12.2018	31.12.2017
	EUR	EUR
Nepabeigtās iemaksas Pensiju plānā	30	-
Kopā	30	-

7. Pensiju plāna dalībnieku iemaksas

	31.12.2018	31.12.2017
	EUR	EUR
Dalībnieku individuālās iemaksas	1 070	820
Solidaritātes nodokļa daļas iemaksas*	649	-
Kopā	1 719	820

* Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras saskaņā ar Solidaritātes nodokļa likuma 9. panta trešās daļas nosacījumiem veiktās solidaritātes nodokļa daļas iemaksas Pensiju plānā.

Pielikums (turpinājums)

8. Procentu ienākumi

	2018	2017
	EUR	EUR
Procentu ienākumi par parāda vērtspapīriem	66	27
Kopā	66	27

	2018	2017
	EUR	EUR
9. Administratīvie izdevumi		
Iemaksu komisijas maksa Fondam	114	66
Atskaitījumi FKTK	7	3
Atskaitījumi Fondam par pensiju plāna administrēšanu*	-	2
Kopā	121	71

* No 2017. gada 1. jūnija Fonds noteica komisiju par Pensiju plāna administrēšanu 0% apmērā.

	2018	2017
	EUR	EUR
10. Ieguldījumu pārvaldīšanas izdevumi		
Atlīdzība par līdzekļu pārvaldīšanu**	-	2
Atlīdzība par līdzekļu turēšanu**	-	1
Pārējie izdevumi	-	1
Kopā	-	4

** No 2017. gada 1. jūnija Pārvaldītāja un līdzekļu turētāja komisijas sedza Fonds.

11. Nerealizētais ieguldījumu vērtības (samazinājums)/ pieaugums

Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	(55)	18
Parāda vērtspapīri u.c. vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	(55)	18
Kopā nerealizētais ieguldījumu vērtības (samazinājums)/ pieaugums	(55)	18
t.sk. ārvalstu valūtu pārvērtēšanas peļņa	-	-

12. Pensiju plāna aktīvu un saistību sadalījums pēc valūtām (EUR)

Visi Pensiju plāna aktīvi un saistības 2018. gada 31. decembrī un 2017. gada 31. decembrī ir EUR valūtā.

Pielikums (turpinājums)

13. Pensiju plāna aktīvu tirgus risku analīze

Ārvalstu valūtu risks

Pārskata perioda beigās 100% no plāna līdzekļiem bija ieguldīti eiro finanšu instrumentos, līdz ar to valūtas kursu svārtībām nav būtiskas ietekmes uz Plāna vērtību.

Kredītrisks

Kredītriska izvērtēšanai tiek veikta atbilstoša emitenta un valsts, kurā emitents veic savu saimniecisko darbību, risku analīze, izvērtējot tādus faktoros kā emitenta kredītreitings, reputācija, kapitāla izcelsmes valsts. Zemāk esošajā tabulā aktīvi ir sadalīti pēc emitentu kredītreitingiem, kurus piešķirušas starptautiskās reitinga aģentūras Fitch, Moody's un S&P.

Augsta līmeņa reitings - Standart & Poor's (No AAA līdz BBB- ieskaitot), Moody's (no Aaa līdz Baa3 ieskaitot), Fitch (no AAA līdz BBB- ieskaitot). Zema līmeņa reitings - Standart & Poor's (No BB+ līdz D ieskaitot), Moody's (no Ba1 līdz C ieskaitot), Fitch (no BB+ līdz D ieskaitot).

Gadījumā ja kredītreitingu aģentūru piešķirtie reitingi atšķiras, tiek ņemts vērā vidējais svērtais piešķirtais kredītreitings no etalona aģentūrām (Moody's Investors Service, S&P, Fitch Ratings).

	Augsta līmeņa reitings EUR	Zema līmeņa reitings EUR	Bez reitinga EUR	Kopā EUR
2018. gada 31. decembrī				
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	9 761	-	-	9 761
Parāda vērtspapīri un citi vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	1 082	1 130	-	2 212
Kopā aktīvi	10 843	1 130	-	11 973

Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm var tikt uzskatīti kā zema kredītriska ieguldījumi, jo, lai arī kredītiestādēm nav oficiālu reitingu, to darbība ir stabila. Ieguldījumiem kredītiestādēs, kuru mātes bankām ES valstīs ir piešķirti reitingi, tika piemērota to kredītreitinga pakāpe. Visus norēķinus par parāda vērtspapīriem pārskata gadā Pensiju plāns ir saņēmis bez kavējumiem.

	Augsta līmeņa reitings EUR	Zema līmeņa reitings EUR	Bez reitinga EUR	Kopā EUR
2017. gada 31. decembrī				
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2 869	-	-	2 869
Parāda vērtspapīri un citi vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	1 125	1 143	-	2 268
Kopā aktīvi	3 994	1 143	-	5 137

Pielikums (turpinājums)

13. Pensiju plāna aktīvu tirgus risku analīze (turpinājums)

Koncentrācijas risks

Koncentrācijas risks - jebkurš riska darījums vai riska darījuma grupa, kuru dēļ Pensiju plānam varētu rasties tādi zaudējumi, kas var apdraudēt Pensiju plāna maksātspēju vai spēju turpināt darbību.

Koncentrācijas risks rodas no liela apmēra riska darījumiem ar klientiem vai savstarpēji saistītu klientu grupām vai riska darījumiem ar klientiem, kuru kredītspēju nosaka viens kopīgs riska faktors (piemēram, tautsaimniecības nozare, ģeogrāfiskais reģions, valūta, kredītriska mazināšanas instruments (vienveidīgs nodrošinājums vai viens nodrošinājuma devējs u.tml.)).

Pārvaldītāja noteiktā valsts riska pārvaldības stratēģija ir pārvaldīt to, nodrošinot optimālu līdzsvaru starp valsts risku un plānoto ienesīguma līmeni, maksimāli pasargājot Pensiju plānus no zaudējumiem, kas var rasties valsts riska ietekmes rezultātā.

Aktīvu un saistību sadalījums pa ģeogrāfiskajiem reģioniem 2018. gada 31.decembrī

	Pārējās ES			Kopā EUR
	Latvija EUR	valstis EUR	Citas valstis EUR	
Aktīvi				
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	9 761	-	-	9 761
Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	-	1 130	1 082	2 212
Kopā aktīvi	9 761	1 130	1 082	11 973
Saistības	(30)	-	-	(30)
Neto aktīvi	9 731	1 130	1 082	11 943
Uzskaites vērtība attiecībā pret Pensiju plāna neto aktīviem (procentos)	81.48	9.46	9.06	100.00

Aktīvu un saistību sadalījums pa ģeogrāfiskajiem reģioniem 2017. gada 31.decembrī

	Pārējās ES			Kopā EUR
	Latvija EUR	valstis EUR	Citas valstis EUR	
Aktīvi				
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2 869	-	-	2 869
Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	-	1 143	1 125	2 268
Kopā aktīvi	2 869	1 143	1 125	5 137
Saistības	-	-	-	-
Neto aktīvi	2 869	1 143	1 125	5 137
Uzskaites vērtība attiecībā pret Pensiju plāna neto aktīviem (procentos)	55.85	22.25	21.90	100.00

Procentu likmju risks

Pārskata perioda beigās 100% no Pensiju plāna līdzekļiem ir ieguldīti finanšu instrumentos, kuriem nav naudas plūsmas procentu likmju riska, līdz ar to procentu likmju risku var uzskatīt par nebūtisku.

Cenu svārstību risks

Pārskata perioda beigās 100% no Pensiju plāna līdzekļiem ir ieguldīti finanšu instrumentos, kuriem nav cenas svārstību riska, līdz ar to cenas svārstību risku var uzskatīt par nebūtisku.

Pielikums (turpinājums)

14. Pensiju plāna aktīvu un saistību termiņstruktūra

Pensiju plāna likviditātes riska pārvaldības stratēģijas mērķis ir nepieciešamā likviditātes līmeņa nodrošināšana, sasniedzot Pensiju plāna darbībai atbilstošu, optimālo līdzsvaru starp ienesīgumu un risku, saskaņā ar noteiktajiem risku vadības pamatprincipiem. Pensiju plāns uzņemas likviditātes risku noteikto limitu un ierobežojumu ietvaros.

Ar atlikušo atmaksas vai dzēšanas termiņu

31.12.2018	Uz pieprasījumu EUR	Līdz 3 mēn. EUR	No 3 mēn.		No 5		Kopā EUR
			līdz 1 gadam EUR	No 1 līdz 3 gadiem EUR	No 3 līdz 5 gadiem EUR	gadiem un bez termiņa EUR	
Aktīvi							
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	9 761	-	-	-	-	-	9 761
Parāda vērtspapīri u.c. vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	-	-	-	-	2 212	-	2 212
Kopā aktīvi	9 761	-	-	-	2 212	-	11 973
Saistības							
Pārējās saistības	(30)	-	-	-	-	-	(30)
Kopā saistības	(30)	-	-	-	-	-	(30)
Neto aktīvi	9 731	-	-	-	2 212	-	11 943
Saistības izmaksāt uzkrāto papildpensijas kapitālu Pensiju plāna dalībniekiem	(2 082)	-	-	-	(6 559)	(3 302)	(11 943)
Tirā pozīcija	7 649	-	-	-	(4 347)	(3 302)	-

Šajā tabulā Pensiju plāna aktīvi un saistības uzrādītas atbilstoši to līgumos noteiktajam dzēšanas vai atmaksas termiņam, kas sakrīt ar vērtību, ja iedalītu aktīvus un saistības atbilstoši atlikušajam termiņam līdz tuvākajam procentu likmju maiņas brīdim.

Ar atlikušo atmaksas vai dzēšanas termiņu

31.12.2017	Uz pieprasījumu EUR	Līdz 3 mēn. EUR	No 3 mēn.		No 5		Kopā EUR
			līdz 1 gadam EUR	No 1 līdz 3 gadiem EUR	No 3 līdz 5 gadiem EUR	gadiem un bez termiņa EUR	
Aktīvi							
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2 869	-	-	-	-	-	2 869
Parāda vērtspapīri u.c. vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	-	-	-	-	1 143	1 125	2 268
Kopā aktīvi	2 869	-	-	-	1 143	1 125	5 137
Saistības							
Pārējās saistības	-	-	-	-	-	-	-
Kopā saistības	-	-	-	-	-	-	-
Neto aktīvi	2 869	-	-	-	1 143	1 125	5 137
Saistības izmaksāt uzkrāto papildpensijas kapitālu Pensiju plāna dalībniekiem	(545)	-	(618)	-	(14)	(3 960)	(5 137)
Tirā pozīcija	2 324	-	(618)	-	1 129	(2 835)	-

Pielikums (turpinājums)

15. Informācija par ieguldījumu kustību

2018. gada 1. janvāris līdz 2018. gada 31. decembris

	Uzskaites vērtība pārskata gada sākumā EUR	Pieaugums pārskata gadā EUR	Samazinā- jums pārskata periodā EUR	Pārvērtēšana pārskata periodā EUR	Uzskaites vērtība pārskata gada beigās EUR
Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	2 268	66	(66)	(56)	2 212
Parāda vērtspapīri u.c. vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	2 268	66	(66)	(56)	2 212
Kopā aktīvi	2 268	66	(66)	(56)	2 212

2017. gada 1. janvāris līdz 2017. gada 31. decembris

	Uzskaites vērtība pārskata gada sākumā EUR	Pieaugums pārskata gadā EUR	Samazinā- jums pārskata periodā EUR	Pārvērtēšana pārskata periodā EUR	Uzskaites vērtība pārskata gada beigās EUR
Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā	-	2 250	-	18	2 268
Parāda vērtspapīri u.c. vērtspapīri ar fiksētu ienākumu	-	2 250	-	18	2 268
Kopā aktīvi	-	2 250	-	18	2 268

Pielikums (turpinājums)

16. Patiesās vērtības hierarhija

Patiesā vērtība ir cena, kas tiktu saņemta par aktīvu pārdošanu vai samaksāta nododot saistības, darījumā starp tirgus dalībniekiem novērtēšanas datumā. Finanšu aktīvu un saistību patiesās vērtības noteikšanai Plāns izmanto kotētas tirgus cenas, neatkarīgu reitinga aģentūru piešķirtus reitingus vai piemērotus novērtēšanas modeļus.

13. SFPS nosaka vērtēšanas tehniku hierarhiju, pamatojoties uz to, vai vērtēšanas tehnikā tiek izmantoti novērojami tirgus dati, vai arī tirgus dati nav novērojami. Novērojami tirgus dati ir iegūti no neatkarīgiem avotiem. Ja tirgus dati nav novērojami, vērtēšanas tehnika atspoguļo pieņēmumus par tirgus situāciju. Šie divi datu veidi nosaka sekojošu patiesās vērtības hierarhiju:

1. līmenis – vērtēšanas tehnikā tiek izmantotas aktīvā tirgū kotētās cenas (nekorģētas) identiskiem aktīviem vai saistībām. Šis līmenis iekļauj biržā kotētas akcijas, ieguldījumu fondu apliecības un parāda vērtspapirus. 1. līmenī tiek iekļauti aktīvi, kuriem ir likvids tirgus, tiek regulāri kotētas cenas, ar kuriem tirgū nepārtraukti notiek darījumi un kuriem bija pietiekami liels emisijas apjoms, lai nodrošinātu tirgus dziļumu;

2. līmenis – vērtēšanas tehnikā tiek izmantoti tirgus dati, kas nav 1. līmenī iekļautās kotētās cenas, bet kas ir novērojami tieši (t.i. cena), vai netieši (t.i. tiek iegūti no cenas), kā datu avoti tiek izmantoti tādi parametri kā LIBOR ienākumu līkne, darījuma partnera kredītrisks, Bloomberg un Reuters sistēmas. Šajā līmenī ir iekļauta atvasinātie finanšu instrumenti, termiņnoguldījumi kredītiestādēs, prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm.

2. līmenī parasti tiek iekļauti instrumenti, kas ir reģistrēti tirdzniecībai, bet kuriem nepastāv aktīvs tirgus, nav iespējams tos brīvi pirkt vai pārdot, kā arī termiņnoguldījumi bankās;

3. līmenis – vērtēšanas tehnikā tiek izmantoti tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem. Šajā līmenī tiek iekļauti ieguldījumi riska kapitāla fondos kā arī uzkrātie izdevumi. 3. līmenī tiek iekļauti aktīvi, kas nav reģistrēti tirdzniecībai regulētajā tirgū – tie pārsvarā ir alternatīvie ieguldījumu fondi, kuriem pārvērtēšana tiek veikta retāk, nekā katru dienu (parasti reizi ceturksnī vai pusgadā), un kuru daļas nav iespējams jebkurā brīdī brīvi pārdot.

Šī hierarhija nosaka, ka ir jālieto novērojami tirgus dati, ja vien tie ir pieejami. Veicot pārvērtēšanu, ņem vērā atbilstošas novērojamas tirgus cenas, ja tas ir iespējams.

2018. gada 31. decembrī	Uzskaites vērtība EUR	Patiesā vērtība				Kopā EUR
		1.līmenis EUR	2.līmenis EUR	3.līmenis EUR		
Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā						
Parāda vērtspapīri	2 212	2 212	-	-		2 212
Pārējie finanšu aktīvi vai saistības						
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	9 761	-	9 761	-		9 761
Pārējās saistības	(30)	-	-	(30)		(30)
Kopā	11 943	2 212	9 761	(30)		11 943

2017. gada 31. decembrī	Uzskaites vērtība EUR	Patiesā vērtība				Kopā EUR
		1.līmenis EUR	2.līmenis EUR	3.līmenis EUR		
Finanšu aktīvi, kas novērtēti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinā						
Parāda vērtspapīri	2 268	2 268	-	-		2 268
Pārējie finanšu aktīvi vai saistības						
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2 869	-	2 869	-		2 869
Kopā	5 137	2 268	2 869	-		5 137

Pielikums (turpinājums)

16. Patiesās vērtības hierarhija (turpinājums)

Pensiju plāns, atbilstoši patiesās vērtības noteikšanas avotu trešā līmeņa nosacījumiem, šādi novērtējis pārējās saistības. Pārējās saistības tiek novērtētas izmaksās, kas izriet no noslēgtajiem darījumiem vai Pensiju plāna perspektīviem. Zemāk esošā tabula atklāj informāciju par šo ieguldījumu kustību pārskata periodos.

2018. gada 31. decembrī

	Uzskaites vērtība pārskata gada sākumā	Pieaugums pārskata gadā	Samazinājums pārskata periodā	Pārvērtēšana pārskata periodā	Uzskaites vērtība pārskata gada beigās
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Pārējās saistības	-	(151)	121	-	(30)
Kopā	-	(151)	121	-	(30)

2017. gada 31. decembrī

	Uzskaites vērtība pārskata gada sākumā	Pieaugums pārskata gadā	Samazinājums pārskata periodā	Pārvērtēšana pārskata periodā	Uzskaites vērtība pārskata gada beigās
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Pārējās saistības	(1)	(75)	76	-	-
Kopā	(1)	(75)	76	-	-

17. Darījumi ar saistītām personām

	2018 EUR	2017 EUR
Darījumi		
Iemaksu komisijas maksa Fondam	114	66
Atskaitījumi Fondam par pensiju plāna administrēšanu	-	2
Kopā	114	68

Par ar Pensiju plānu saistītām personām tiek uzskatītas Fonds, Fonda mātes sabiedrība AB Šiauliu Bankas (Lietuva) (līdz 2017. gada 24. augustam), IPAS INVL Asset Management (no 2017. gada 25. augusta) un mātes sabiedrības saistītie uzņēmumi.

18. Informācija par Pensiju plāna ienesīgumu

	2018	2017
Neto aktīvu vērtība, EUR	11 943	5 137
Daļu skaits	12 292	5 286
Vienas daļas vērtība, EUR	0.9716109	0.9718049
Ieguldījumu plāna ienesīgums, % gadā	-0.02%	-0.01%

19. Informācija par aktīvu atsavināšanas ierobežojumiem

Uz pārskata perioda beigām Pensiju plāna finanšu aktīviem nav nozīmīgu ierobežojumu to atsavināšanai.

20. Plāna aktīvu iekļāšana un apgrūtinājumi

Pensiju plāna aktīvi nav iekļāti vai kā citādi apgrūtināti.

21. Notikumi pēc pārskata perioda beigām

2019. gada 26. februārī Fonds saņēma Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes atļauju apvienot Pensiju plānu "INVL Konservatīvais 58+" ar Pensiju plānu "INVL Komforts 53+", Pensiju plānu "INVL Konservatīvais 58+" pievienojot Pensiju plānam "INVL Komforts 53+". Pensiju plānu apvienošana notiks 2019. gada 1. oktobrī. Pensiju plānu apvienošanās brīdī Pensiju plāns "INVL Konservatīvais 58+" nodod visus savus aktīvus un saistības Pensiju plānam "INVL Komforts 53+" un beidz pastāvēt bez likvidācijas procesa.

NEATKARĪGA REVIDENTA ZINOJUMS

Pensiju plāna “INVL Konservatīvais 58+” dalībniekiem

Ziņojums par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu atzinums

Mūsaprāt, pievienotajā gada pārskatā ietvertais finanšu pārskats, kas atspoguļots no 7. līdz 27. lappusei, sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Pensiju plāna “INVL Konservatīvais 58+” (Plāns) finanšu stāvokli 2018. gada 31. decembrī un par tās darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī, saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Ko mēs esam revidējuši

Finanšu pārskats ietver:

- aktīvu un saistību pārskatu 2018. gada 31. decembrī,
- neto aktīvu kustības pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī,
- naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2018. gada 31. decembrī, kā arī
- finanšu pārskata pielikumu, kas ietver nozīmīgus grāmatvedības uzskaites principus un citu paskaidrojošu informāciju.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītajiem Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, ir turpmāk aprakstīti mūsu ziņojuma sadaļā *Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju*.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekošu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Neatkarība

Mēs esam neatkarīgi no Plāna saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (SGĒSP kodekss) prasībām un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām ētikas prasībām, kas ir spēkā attiecībā uz mūsu veikto finanšu pārskata revīziju Latvijas Republikā. Mēs esam izpildījuši mūsu citus SGĒSP kodeksā noteiktos ētikas pienākumus un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautās ētikas prasības.

Apstākļu akcentēšana

Neizsakot atzinumu ar iebildēm, mēs vēršam uzmanību uz finanšu pārskata 1. pielikumu. Kā norādīts finanšu pārskata 1. pielikumā, 2019. gada 1. oktobrī tiks veikta Pensiju plāna “INVL Komforts 53+” apvienošana ar Pensiju plānu “INVL Konservatīvais 58+”. Līdz ar to, ka sākot ar Pensiju Plānu apvienošanas brīdi, “INVL Komforts 53+” pārņems visus Pensiju plāna “INVL Konservatīvais 58+” aktīvus un saistības un turpinās visas saimnieciskās darbības, ko iepriekš veica Pensiju plāns “INVL Komforts 53+”, šie finanšu pārskati ir sagatavoti balstoties uz darbības turpināšanas principu.

Ziņošana par citu informāciju

Cita informācija ietver:

- a) ziņojumus, par kuriem ir atbildīga AS "INVL atklātais pensiju fonds" (Pensiju fonda) vadība:
  - Vadības ziņojumu, kas sniegts pievienotajā gada pārskatā no 4. līdz 5. lappusei,
  - Paziņojumu par Pensiju fonda vadības atbildību, kas sniegts pievienotā gada pārskata 6. lappusē,

bet tā neietver finanšu pārskatus un mūsu revidenta ziņojumu par tiem.

Mūsu atzinums par finanšu pārskatiem neattiecas uz gada pārskatā ietverto citu informāciju, tai skaitā Vadības ziņojumu.

Saistībā ar finanšu pārskatu revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar augstāk norādīto citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskatu informācijas vai no mūsu zināšanām, kuras mēs ieguvām revīzijas gaitā, un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Attiecībā uz Vadības ziņojumu mēs arī veicām procedūras atbilstoši Revīzijas pakalpojumu likuma prasībām. Šīs procedūras ietver izvērtējumu par to, vai Vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumu Nr. 100 "Privāto pensiju fondu gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" prasībām.

Pamatojoties uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt, visos būtiskajos aspektos:

- Vadības ziņojumā sniegtā informācija par pārskata gadu, par kuru ir sagatavoti finanšu pārskati, atbilst finanšu pārskatiem, un
- Vadības ziņojumus ir sagatavots saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumu Nr. 100 "Privāto pensiju fondu gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" prasībām.

Papildus tam, ņemot vērā revīzijas laikā gūtās ziņas un izpratni par Plānu un tā darbības vidi, mums ir pienākums ziņot, ja mēs esam konstatējuši būtiskas neatbilstības Vadības ziņojumā un citā informācijā. Mūsu uzmanības lokā nav nonācis nekas, par ko šai sakarā būtu jāziņo.

Vadības un personu, kurām uzticēta Plāna pārvaldība, atbildība par finanšu pārskatiem

Pensiju fonda vadība ir atbildīga par šo finanšu pārskatu, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, sagatavošanu un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai nodrošinātu finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.

Sagatavojot finanšu pārskatus, vadības pienākums ir izvērtēt Plāna spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības atbilstoši skaidrot apstākļus saistībā ar Plāna spēju turpināt darbību un piemērot darbības turpināšanas principu, ja vien vadība neplāno likvidēt Plānu vai pārtraukt tā darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas Plāna likvidēšanai vai darbības pārtraukšanai.

Personas, kurām uzticēta Plāna pārvaldība, ir atbildīgas par Plāna finanšu pārskatu sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskati kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un izsniegt revidenta ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka, revīzijā, kas veikta saskaņā ar

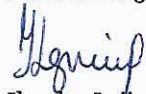
SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti paredzēt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šiem finanšu pārskatiem.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- Identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatos varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas krāpšanas rezultātā radušās būtiskas neatbilstības, ir augstāks, nekā kļūdu izraisītām būtiskām neatbilstībām, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, nepatiesi uzrādītu informāciju vai iekšējās kontroles pārkāpumus.
- Iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis, lai sniegtu atzinumu par Plāna iekšējās kontroles efektivitāti.
- Izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku atbilstību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību.
- Izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Plāna spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidenta ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatos sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidenta ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Plāns savu darbību var pārtraukt.
- Izvērtējam vispārēju finanšu pārskatu izklāstu, struktūru un saturu, ieskaitot pielikumā atklāto informāciju, un to, vai finanšu pārskati patiesi atspoguļo pārskatu pamatā esošos darījumus un notikumus.

Mēs ziņojam personām, kurām uzticēta Plāna pārvaldība, tostarp par plānoto revīzijas apjomu un laiku un par svarīgiem revīzijas novērojumiem, ieskaitot būtiskus iekšējās kontroles trūkumus, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

PricewaterhouseCoopers SIA
Zvērinātu revidentu komercsabiedrība
Licence Nr. 5

Ilandra Lejiņa
Atbildīgā zvērinātā revidente
Sertifikāts Nr. 168
Valdes locekle

Rīga, Latvija
2019. gada 29. aprīlī